

Vergaderjaar 1988–1989 Nr. 67c

19 921

Wijziging van de Auteurswet 1912 in verband met de bestrijding van piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken

MEMORIE VAN ANTWOORD

Ontvangen 15 februari 1989

Het door de vaste Commissie voor Justitie uitgebrachte voorlopig verslag geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen.

De leden van de fractie van de P.v.d.A. vroegen in welke landen reeds bepalingen in de auteurswetgeving zijn opgenomen terzake van de bescherming van computerprogrammatuur en welke inhoud en strekking deze bepalingen hebben.

Voor wat betreft de landen van de Europese Gemeenschappen zij er op gewezen dat de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Spanje in de laatste vier jaren de nationale auteurswet in die zin hebben gewijzigd dat computerprogrammatuur uitdrukkelijk als werk in de zin van het auteursrecht wordt aangemerkt. Soortgelijke initiatieven van wetgevende aard zijn ondernomen in Denemarken en Italië. De regeringen van België en Luxemburg hebben te kennen gegeven dat zij positief staan tegenover een auteursrechtelijke bescherming van programmatuur. In Portugal wordt computerprogrammatuur geacht te vallen onder het begrip «intellectuele schepping» zoals gebruikt in artikel 1 van de auteurswet van 1985 (zie blz. 178 van het Groenboek van de Commissie van de Europese Gemeenschappen inzake «copyright and the challenge of technology»). Buiten de kring van E.E.G.-landen is in landen zoals de Verenigde Staten van Amerika, Canada, Australië en Japan door middel van wetswijziging een auteursrechtelijke bescherming van programmatuur gerealiseerd.

In het algemeen kan gesteld worden dat er mondiaal een duidelijke tendens is om computerprogrammatuur onder de bescherming van het auteursrecht te brengen. Dit is onder meer gebleken tijdens de in 1985 te Genève gehouden vergadering van het deskundigencomité «on the copyright aspects of the protection of computersoftware».

De in de verschillende landen geïntroduceerde regelingen op het terrein van de bescherming van computerprogrammatuur sluiten in grote lijnen op elkaar aan. Zo worden in vele regelingen beperkingen gesteld met betrekking tot het zogenaamde privé-kopiëren. Het vereiste van de originaliteit wordt ook ten aanzien van deze categorie werken onverkort gesteld.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen of er iets naders te zeggen is

over overleg dat over de bescherming computerprogrammatuur heeft plaats gevonden met softwarefabrikanten.

Zowel tijdens de voorbereiding van het door de interdepartementale werkgroep piraterij uitgebrachte interimrapport inzake piraterij van auteursrechtelijk beschermde werken als tijdens de uitwerking van de door deze werkgroep gedane voorstellen in het onderhavige wetsvoorstel is regelmatig overleg gepleegd met externe deskundigen uit de kringen van producenten. Aanvankelijk bestond er instemming met de terzake gedane voorstellen. Deze situatie veranderde toen uit wetenschappelijke kring bezwaren werden geuit tegen de bij de eerste nota van wijziging voorgestelde uitsluiting van de zogenaamde geschriftenbescherming.

De leden van de P.v.d.A.-fractie vroegen aan te geven wat het schrappen van de bepaling inzake naamsvermelding ten faveure van de bepalingen inzake het recht zicht te verzetten tegen openbaarmaking van het werk tenzij het verzet in strijd met de redelijkheid zou zijn voor feitelijke gevolgen heeft voor de vermelding van bronnen bij bijvoorbeeld wetenschappelijke publikaties.

Opgemerkt zij dat de zogenoemde bronvermelding moet worden onderscheiden van het in het onderhavige wetsvoorstel uitdrukkelijk vastgelegde recht op naamsvermelding. Bronvermelding houdt in het noemen van de titel en de datum dan wel de jaargang en het nummer van het medium waaruit het werk is overgenomen of geciteerd.

Opgemerkt zij dat in de artikelen van de Auteurswet 1912 waarin de verplichting tot bronvermelding is opgenomen (artikel 15, 15a en 16) ook de vermelding van de aanduiding van de maker, indien deze in de bron voorkomt, wordt voorgeschreven. Deze bijzondere regel wordt door de voorgestelde wijziging van artikel 25 Auteurswet 912 niet aangetast. Voor andere dan de in de huidige artikelen 15, 15a en 16 voorziene gevallen zal het in het nieuwe onderdeel a van artikel 25 geformuleerde recht op naamsvermelding onverkort van toepassing zijn.

Met de door de leden van de V.V.D.-fractie gedane constatering dat na de tweede nota van wijziging de ontwikkeling op het terrein van de bescherming van computerprogramma's – in afwachting van de resultaten van de discussies over de door de Commissie van de Europese Gemeenschappen voorgestelde richtlijn terzake – wordt overgelaten aan de jurisprudentie, kan ik instemmen. Ik verwacht overigens dat de door mij bij gelegenheid van de openbare behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer toegezegde werkgroep van deskundigen binnenkort een begin kan maken met de uitvoering van haar taak. Deze werkgroep zal onder meer worden betrokken bij het vormen van een standpunt ten aanzien van genoemde ontwerp-richtlijn van de E.E.G.

De leden van de fractie van de V.V.D. vroegen of het niet wenselijk zou zijn geweest de piraterij-delicten onder de werking van de Wet op de economische delicten te brengen. In het regeringsstandpunt over het rapport van de interdepartementale werkgroep piraterij is vermeld dat in de reacties op het rapport een dergelijk voorstel is gedaan, doch dat de aard van het onderwerp zich daartegen verzet (kamerstukken II 1985/86, 19 200, Hoofdstuk VI, nr. 26, blz. 4, slot). Overtredingen van het auteursrecht vinden zowel in de economische sfeer als daarbuiten plaats. Het auteursrecht zelf is niet iets wat uitsluitend of in hoofdzaak als economische activiteit moet worden aangemerkt. De Auteurswet bevat reeds enige strafbepalingen die niet onder de werking van de Wet op de economische delicten vallen. In het wetsvoorstel wordt hierbij aangesloten, hoewel de voorgestelde strafbepalingen meer tegen de economische sfeer aanliggen dan de reeds bestaande. Het zou echter de eenvoudigheid en doorzichtigheid van regelgeving niet ten goede komen overtredingen van dezelfde wet enerzijds door de gewone strafrechter, anderzijds door de economische (politie-)rechter te laten behandelen.

Deze leden vroegen verder of de clausule «met het oog op de invoer in

Nederland voorhanden hebben» betekent dat extra-territoriale rechtsmacht wordt gevestigd. Deze vraag wordt ontkennend beantwoord. Iets is nog niet uitgevoerd, indien het nog niet de douane is gepasseerd. Bevindt zich een partij gepirateerde produkten bijvoorbeeld op Schiphol, dan is het mogelijk dat deze partij wordt doorgevoerd of ingevoerd. Zou het worden doorgevoerd, dan wordt geen Nederlands belang gediend met een strafrechtelijke vervolging. Een dergelijke strafbaarstelling is eerst aangewezen, indien op verdragsrechtelijke basis landen zich zouden verplichten het voorhanden hebben van gepirateerde produkten met het oog op invoer in elkaars land, strafbaar te stellen. Zover is het nog niet. Het kan echter evenzeer de bedoeling zijn dat de partij die op Schiphol voorhanden wordt gehouden, in Nederland in te voeren. Dit valt onder de voorgestelde strafbepaling. De Nederlandse rechtsmacht is van toepassing op Schiphol of op enig ander douanedepot op Nederlands grondgebied. Er is dan geen sprake van extraterritoriale rechtsmacht. De goederen zijn echter, zolang zij zich daar bevinden, nog niet ingevoerd. Voor het overige is er slechts extraterritoriale rechtsmacht, voor zover dit voortvloeit uit artikel 5, eerste lid, onder 2^o, in verband met artikel 91 van het Wetboek van Strafrecht.

Met betrekking tot de door de leden van de V.V.D.-fractie voorgestelde wijziging van de formulering van het eerste lid van artikel 28, zij opgemerkt dat de desbetreffende passage is ontleend aan de huidige tekst van dit artikel. Met de leden van de V.V.D.-fractie ben ik van mening dat het in taalkundig opzicht fraaier zou zijn indien in de derde regel van de eerste alinea gesproken zou worden van «op de wijze van». In de praktijk is echter niet gebleken dat deze formulering, die reeds jaren in de Auteurswet voorkomt, onduidelijkheden schept over de strekking van dit artikel.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes